

III D.

Vårt luftverns stilling nu.

Materiellet.

Det meste av vårt luftvernmateriell er anskaffet under verdenskrigen eller umiddelbart etter.

Det er klart at dette materiell er umoderne og har liten forsvarseffekt. 15 - 20 år for materiell, som må følge flymateriellens utviklingstempo er en anseelig alder.

Fordringene til rekkevidde, presisjon og tempo under skytning er idag betydelig skjerpet. Delvis har også de anvendte metoder skiftet.

1. Skjutsat.

a) Våre luftvernkanoner har for en vesentlig del en så liten rekkevidde at de knapt når de angrepshøider man idag regner med.

Den nye luftvernkanon M/32 danner en unntagelse. Den er laget etter de nyeste prinsipper og har gode ildmuligheter under forutsetning av betjening med moderne ildledningsmateriell.

Vi disponerer idag 4 av disse kanoner.

b) Maskinkanoner mangler helt. Det er særlig beklagelig for vårt land, hvor en flerhet av våre viktigste forsvarsobjekter er små av utstrekning, skal et luftangrep mot disse få så stor treffprosent at foretagendet er lønsomt blir angrepshøiden så lav at et forsvar med moderne 40 mm maskinkanoner ansees fuldt tilstrækkelig.

Den moderne bombefly taktikk - sterk utnyttelse av luftens lende - d.v.s innpå flyvning i skjulende skylag med neddukking over målet forlanger dessuten alltid et maskinkanonforsvar ved siden av de øvrige forsvarsmidler. Og ved den mobile har er det/såsynligvis/ denne meget elastiske type som har størst berettigelse ved luftvernopgaver.

c) Mitraljører.

Den eneste del av vårt luftforsvar som er rimelig bestykt idag, er lavforsvaret. Vi har gode mitraljører i et forholdsvis stort antall.

d) Ammunisjon.

Beholdningene er minimale. Spørsmålet om tilfredstillende sporlysammunisjon er ennå ikke løst.

2. Instrumenter.

a) Centralsikter.

For å opnå en god treffprosent bør en helst ha helautomatiske centralsikter. (Pris ca. kr. 70.000)

Vi har kun 1 sådant sikte (system Gamma) og 3 under bestilling for Oslo luftforsvar.

Forøvrig er der under arbeide herhjemme enkle centralsikter (B) som idlertid ikke er automatiske. De er allikevel betydelig bedre enn det gamle siktemateriell som er helt foreldet. Vi må dessverre ennå nytte dette ved de fleste av våre batterier.

b) Lyskastere og lytteapparater.

Vi har bare 1 moderne lyskaster 150 cm.

Forøvrig kun 90 cm, som ikke kan moderniseres. Disses maksimale rekkevidde er 3500 m.

Vi har 1 moderne lytteapparat, forøvrig eldre lytteapparater hvis chanser fremfor det ubevebnete øre ikke er stor. Styringen for lyskasterne er primitive.

Med andre ord vårt nattforsvar mot luftangrep er illusorisk.

c) Høidemålere.

Vi har 1 moderne stereoskopisk høidemåler og under bestilling 4 stk.

Høidemålingen ved de fleste av våre batterier blir derfor utført ved gamle 2 stasjoners apparater (Hartree) som har liten rekkevidde (ubevebnet øie) er sentvirkende og gir ofte forvekslinger av måleobjektet.

Muligheter for innenlands fabrikasjon av

Skyts og ammunisjon.

Vi fabrikkerer våre kanoner og mitraljøser selv. Likledes ammunisjonen, unntatt urverksrør.

For tiden er det neppe sansynlig å kunne påregne leveranse av et større antall maskinkanoner fra utlandet. Fabrikasjonen bør og kan optas ved vår våbenindustri (med lisens)

Instrumenter.

Helautomatiske centralsikter, stereoskopiske avstandsmålere, lyskastere og lytteapparater kan f.t. ikke skaffes innenlands. Når unntas det optiske materiell kan man vel si at mulighetene for igangsettelse av en fabrikasjon herhjemme er tilstede. Men det vil ta tid å bygge op en

B. Personell.

Av det personell som idag disponeres til vårt luftforsvar er 20% av eldre årsklasser hvis luftvernutdannelse idag ikke holder mål. De trenger repetisjonsøvelser. 30% er uøvet (de fritrukne).

Det befall som for en stor del er opsatt i de høiere taktiske stillinger (batterichefer o.l.) har praktisk talt ingen rutine. De har gått et skytekursus og har hatt selvstendig kommando i ca. 10 min. over et par avprossete kanoner noen få ganger.

Når hertil kommer et lite solid grunnlag (jfr. den nuværende befalsordnings minimale utdannelse) må man bli betenkelig.

Ytterligere skal påpekes et spesielt forhold:

På grunn av vanskelighetene med å få etablert et fruktbringende samarbeide med flyvevåbnerne har personellet praktisk talt ingen øvelse mot hurtiggående fly eller flyformasjoner. Øvelsen mot nattfly er et minimum, likesom øvelsen mot fly i feltmessige høider. Det er kun unntagelsesvis at luftvernregimentet har hatt målfly over 2000 m.

Men rekrutteringen av personellet er idag av særlig god kvalitet og lover godt for fremtiden når vi får bedre øvelser.

Men tilgangen har vært/liten og er fremdeles minimal (20 befalselever og ca. 300 str. menige).
for

Oppsetningen idag.Aktivt forvar.

Luftvernregimentet oppsetter f.t. kun 5
faste luftforsvar ved mobilisering i 1ste om-
gang. Disse forvar er konsentrert på Østlandet

Angrep på disse mål som betraktes som
1ste ordens vil virke lammende på forsvarsvil-
jen og krigsproduksjonen.

Også de øvrige landsdeler hvor bl. a.
nøitralitetskrenkelser med større sansynlighet
kan ventes, har første ordens mål som har kan-
skje likestort krav på luftforsvar.

Men forholdet er dessverre det at vi
idag ikke makter å sette op ytterligere luftfor-
svar. Vi mangler materiell og øvet personell.

Disse 5 forsvar er kun nedtarftig oppsett

Oslo kan sies å ha et ganske effektivt
dagforsvar når det bestilte ildledningsmateriel-
le kommer. Dette gjelder dog kun mot angrep i høi-
der 1500 - 7500 m og under 700 m. For dukkan-
grep ligger byen ganske forsvarsløs.

Og ved nattangrep må situasjonen nærmest
betegnes som bekymringsfull.

De øvrige 4 luftforsvar er ennå kummer-
ligere utstyrt.

Øvelser.

Mangler på repetisjonsovelser er mere
følelig her enn i noe annet våben. Flygevåbnet
vært står i samme klasse har sine repetisjons-
øvelser. Det er like påkrevet for luftvernartil-
leriet hvor materiellet stadig er under rask
utvikling, og som skal være klar til aksjon

umiddelbart ved krigsutbrudd. Der levnes ingen tid til opøving.

Oslo og Haufoss luftvern har ennå ikke vært opsatt og øvet.

Øvelsesplassens (Stavern) etablissement er nu praktisk talt sprengt. Skal ~~xx~~ der øves mere enn én årsklasse må der nybygninger til.

Øvelsesplasser i andre landsdeler må tas i bruk.

Passivt forsvar.

a) Luftvarslingen.

forutsettes opsatt foruten på Østlandet også på Sør- og Vestlandet samt i Trøndelag.

Luftvernregimentet makter denne opsetning. Alle samlestasjoner og de fleste poster opsettes av oss.

Luftvarslingsnettets er av praktiske grunner supplert med distriktskommando vakter (kabel og bro-) og sjøforsvarets kystsignalstasjoner.

Utenfor kystlinjen er idag ingen varsling planlagt. Dette forhold betinger et særlig skarp beredskap for alle luftvern kysten rundt (dobbel besetning).

Kystvarslelinjens tetthet er heller ikke allti tilstrekkelig og der mangler en del alternative (indre) linjer.

Selv for krigsalternativ A er altså ikke varslingen nok utbygget.

Krigsalternativ B og C forlanger en gjennemgående grensevarsling. Vi mangler en større strækning langs østgrensen. Dessuten er avstan-

den inn til landegrensen for mange objekters vedkommende svært liten. Vanskelighetene med rettidig varsling er p.g.a. disse forhold stor. Spørsmålet om utveksling av meldinger med vårt naboland burde derfor taes op.

Luftvarslingen mangler for en vesentlig del telefonmateriell. Den må derfor basseres på lokalrekvisisjon ved opsetning.

Ordringen med at Luftvernregimentet skal sette op varslingsposter av sine fullt stridsdyktige må en komme vekk fra. Til denne tjeneste må brukes folk av bakre opbud og frivillige. (felttjenesteudyktige).

a) Mørklegging og lysblending.

Mørkleggingplaner er utarbeidet for det Sonnenfjeldske.

På Østlandet er mørkleggingen øvet i de fleste distrikter. (Ikke for Oslo og Raufoss luftvern). I den øvrige del av landet er mørkleggingen praktisk talt ikke øvet. Heller ikke total mørkleggingen.

Samarbeider med Marinen og festningene i mørkleggingsspørsmål er ikke effektivt. (Fyrbelysning, festningslyskastere m.v.)

Spørsmålet er vanskelig og løses neppe før kommandoforholdene er brakt på det rene.

Interessene er f.t. motstridene.

Varig lysblending er en politisak og må tas op i arbeidet med det civile luftforsvar.

c) Civilt luftvern.

Lessverre er der idag intet or-ganisert av denne viktige del av luftvernet.

De militære myndigheter under luftvern-øvelser, krigsspill og foredrag forsøkt å vekke interesse for saken blandt civile og det har delvis lykkes. Saken er også tatt op av N.F.F.

Den nylig vedtatte lov om civilt luftver vil forhåpentlig bringe en bedring i disse forhold. Saken er f.t. under komitébehandling.